

פרשת ראה

וכל מבחר נדריכם אשר תדרו לה' (יב, יא)

ובספרי דריש עלה לרבות בכור.

וצ"ע דהא בבכור לא שייך מבחר נדריכם דהא לא בוחרים אותו, ואין בו בבכור דין מבחר אלא דמאליו הוא קדוש.

ונראה, דהנה שנינו (תמורה כד, ב) דמערימין על הבכור כשהיא מבכרת שמקדישין מה שבמעיה לעולה או לשלמים, והנה קיי"ל דקרבת כחוש אינו קרב, וא"כ היה מקום לומר דהיכא דהבכור במעי אמו כחוש יוכל להקדישו לעולה או לשלמים, אף דאינו קרב כחוש, דהא אף אם לא יקדישנו לעולה הוא יקרב משום בכור אף בהיותו כחוש, ואם בין כה הוא נקרב מה לי אם יקרב בבכור או יקרב כעולה או שלמים, ועלה קמ"ל דאפ"ה אין מקדישין דבעינן מבחר אפילו בבכור כחוש, ולא יקדיש הבכור שעל ידו יביא קרבן שלא מן המובחר.

ומו"ח הגרי"ש אלישיב שליט"א ביאר עפ"ד הרמב"ם (פ"ב איסו"מ ה"ח) שיש מומים הפוסלים את הבהמה להקרבה מדרבנן, ומ"מ אין הם מתירים את פדיון הבהמה ושחיתתה במדינה, ולמדו זאת מדכתבה הכא תורה 'מבחר נדריכם', דע"כ אין פודין אותה במדינה, וא"כ דין זה שייך אף בבכור ומעשר ושייך לרבותו מ'כל'.

ואף שהיה מקום לדחות דבכה"ג בבכור מותר להקריבו, שהרי כתב הרמב"ם שם דבדיעבד הורצה, וכיון שלא הקדיש הוי כדיעבד שדינו שהוא קרב, מ"מ יש מקום לדחות כן וכדברי מו"ח נראה.

מקור: רבי חיים קנייבסקי שליט"א